

Nr 225.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1943 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anslag å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 till kostnader för överflyttning av arbetskraft, m. m. (3:e avd.)

Driftbudgeten.

Femte huvudtiteln.

1:o) **Kostnader för överflyttning av arbetskraft.** I propositionen nr 314 har Kungl. Maj:t (bilaga 3, punkt 1, sid. 21—22 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 21 maj 1943) föreslagit riksdagen att till Kostnader för överflyttning av arbetskraft å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 40,000,000 kronor.

Sedan riksdagen i skrivelse den 10 mars 1943, nr 55, med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 3 därom framlagda förslag, medgivit, att å förskottsstaten för försvarsväsendet för budgetåret 1942/43 finge å driftbudgeten under femte huvudtiteln upptagas ett nytt anslag till Åtgärder för reglering av arbetsmarknaden å 40,000,000 kronor, har Kungl. Maj:t genom beslut den 12 mars och den 21 april 1943 ställt nämnda anslag till arbetsmarknadskommissionens förfogande för bestridande av kostnaderna för arbetsmarknadsreglerande åtgärder. Fördelningen av beloppet på olika ändamål framgår av följande sammanställning.

Ä n d a m å l	Belopp
a) uttagning med tjänsteplikt av 1943 års värnpliktsklass	kronor 10,000,000
b) anskaffning av kojor och kojinventarier för den i skogsarbete sysselsatta ovana arbetskraften	» 8,100,000
c) förflyttningsbidrag, familjetillägg m. m. till arbetare, som under krisen överflyttats till skogsarbete	» 16,000,000
d) riksarbetslag	» 3,700,000
e) arbetsblock och jordbruksläger	» 800,000
f) resebidrag till arbetssökande	» 1,200,000
g) diverse andra utgifter	» 200,000
Summa kronor	40,000,000.

Beloppet beräknas sålunda komma att i sin helhet förbrukas. För undvikande av förväxling med det för arbetslöshetsbekämpande åtgärder å riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslaget till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. föreslås täckningsanslaget erhålla en benämning, som klart anger för vilka ändamål det är avsett, eller Kostnader för överflytt-

ning av arbetskraft. Under nästa budgetår förutsättas hithörande kostnader skola bestridas från motsvarande förskottsanslag.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Kostnader för överflyttning av arbetskraft* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 40,000,000 kronor.

2:o) **Åtgärder för förhindrande av prisförhöjning å tegel.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, sid. 23) föreslagit riksdagen att till Åtgärder för förhindrande av prisförhöjning å tegel å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

Med hänsyn till angelägenheten att vidmakthålla bostadsproduktionen jämväl under vintern 1942/43 ställde Kungl. Maj:t genom beslut den 13 november 1942 ett belopp av högst 125,000 kronor till statens byggnadslånebyrås förfogande att av byggnadslånebyrån i samråd med priskontrollnämnden användas för att ersätta tegeltillverkare för den merkostnad, som uppstode genom vintertillverkning och för vilken merkostnad det av priskontrollnämnden fastställda tegelpriset icke gäve täckning. Då sagda belopp av 125,000 kronor beräknas komma att helt tagas i anspråk, hemställes nu om anvisande av erforderliga täckningsanslag.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Åtgärder för förhindrande av prisförhöjning å tegel* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

3:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar m. m. till viss personal för inspektion inom skogsbruket.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, sid. 24) föreslagit riksdagen att till Yrkesinspektionen: Avlöningar m. m. till viss personal för inspektion inom skogsbruket å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Genom beslut den 11 december 1942 och den 30 april 1943 har Kungl. Maj:t förordnat om anställande av viss assistentpersonal hos skogs- och flottledsinspektören. Åtgärden föranleddes av de avsevärt ökade olycksfallsrisker och den därmed inträdda stegringen i olycksfallsfrekvensen vid vedhuggning, som inträtt till följd av att skogsbruket under senare tid tillförts ett stort tillskott av vid skogsavverkning ovan arbetskraft. Kostnaderna under löpande budgetår för arvoden till ifrågavarande befattningshavare, vilka kostnader bestritts från det å förskottsstaten för försvarsväsendet för budgetåret 1942/43 under sjunde huvudtiteln till allmänna utgifter för försvarsberedskapen uppförda anslaget till förstärkning av den civila administrationen m. m., beräknas komma uppgå till sammanlagt 10,000 kronor under löpande budgetår.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Yrkesinspektionen: Avlöningar m. m. till viss personal för inspektion inom skogsbruket* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

4:o) **Medicinalstyrelsen: Krigssjukvård å civila sjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, sid. 24—26) föreslagit riksdagen att till Medicinalstyrelsen: Krigssjukvård å civila sjukhus å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 3,500,000 kronor.

Genom beslut den 26 september 1941 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att ersättning för sådana kostnader för vård å civila sjukhus, vilka jämlikt 9 § lagen om sjukhusvård vid krig eller krigsfara skola gäldas av statsmedel, skulle, räknat från och med den 1 juli 1941 och tills vidare, i medicinalstyrelsens räkenskaper avföras å det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. för budgetåret 1941/42 under fjärde huvudtiteln uppförda förskottsanslaget Övriga utgifter (Gb) och därvid bokföras å särskild undertitel för »Krigssjukhusvård». Genom särskilt beslut den 30 juni 1942 har detta dispositionsbeslut bragts att avse motsvarande förskottsanslag för förskottsstaten för löpande budgetår.

Enligt från medicinalstyrelsen under hand erhållen uppgift komma statens kostnader under budgetåret 1942/43 för vård å civila sjukhus av krigsskadade — varmed bl. a. förstås sådana sjuka och sårade, vilkas sjukdom eller skada föranletts av eller inträffat under tjänstgöring vid krigsmakten eller luftskyddet — kunna uppskattas till i runt tal 3,500,000 kronor. Under nästa budgetår föreslås hithörande utgifter tills vidare få utgå av vederbörligt förskottsanslag.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Krigssjukvård å civila sjukhus* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 3,500,000 kronor.

5:o) **Anordnande av viss polisbevakning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, sid. 26) föreslagit riksdagen att till Anordnande av viss polisbevakning m. m. å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 8,600,000 kronor.

Det sedan hösten 1938 skärpta tidsläget har i alltmer ökad omfattning påkallat säkerhetsåtgärder av skilda slag inom landet, såsom bevakning av hamnar, flygplatser och upplag av explosiva varor, vidtagande av avspärrningsanordningar kring sådana bevakningsföremål o. s. v. Kostnaderna härför, vilka uppgått till mycket betydande belopp, ha intill utgången av budgetåret 1941/42 gäldats från förslagsanslaget till anordnande av polisbevak-

ning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. Genom särskilda beslut har Kungl. Maj:t förordnat, att ifrågavarande kostnader skola under innevarande budgetår bestridas från det å förskottsstaten för försvarsväsendet för detta budgetår under sjunde huvudtiteln anvisade anslaget till förstärkning av den civila administrationen m. m. Kostnaderna för berörda ändamål för budgetåret 1942/43 beräknas approximativt till 8,600,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Anordnande av viss polisbevakning m. m.* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 8,600,000 kronor.

6:o) Civilt luftskydd: Viss motorfordonsberedskap m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 6, sid. 26—27) föreslagit riksdagen att till Civilt luftskydd: Viss motorfordonsberedskap m. m. å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

Efter därom av Kungl. Maj:t i proposition 1942: 316 (bilaga 3, punkten 3) framlagt förslag anvisade riksdagen (skrivelse nr 384, punkten 3) till Civilt luftskydd: Viss motorfordonsberedskap m. m. ett anslag av 355,600 kronor. Anslaget avsåg täckning av de utgifter, som beräknades komma att bestridas från det å förskottsstat för försvarsväsendet under sjunde huvudtiteln anvisade anslaget till engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m. i anledning av Kungl. Maj:ts beslut den 11 juni 1941 angående anvisande av medel till luftskyddsinspektionen för inlösen från byggnadsfirman Harry Holmdahl i Malmö av skyddsrumsdörrar och den 6 mars 1942 angående beredskapen i fråga om avregistrerade motorfordon för luftskyddets behov.

Belastningen å ifrågavarande anslag utgjorde enligt budgetredovisningen för budgetåret 1941/42 98,238 kronor.

Enligt upplysningar av luftskyddsinspektionen kommer summan av de kostnader, som under den förflutna delen av innevarande budgetår föranletts och under återstoden av budgetåret beräknas bliva föranledda av nämnda den 6 mars 1942 meddelade beslut, att uppgå till 60,000 kronor. För reglering av dessa kostnader äskas å tilläggsstat för innevarande budgetår ett anslag av 60,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Civilt luftskydd: Viss motorfordonsberedskap m. m.* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

7:o) Civilt luftskydd: Avlöning till viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 7, sid. 27—28) föreslagit riksdagen

att till Civilt luftskydd: Avlöning till viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet m. m. å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 830,000 kronor.

Genom särskilda Kungl. Maj:ts beslut bestridas från förskottsanslaget till förstärkning av den civila administrationen *dels* avlöning enligt förordningen den 31 maj 1940 (nr 432) om grunderna för avlöning av viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet, *dels* ersättning till de i 26 § luftskyddskungörelsen den 13 april 1940 (nr 239) omförmälda besiktningsmännen, *dels* ock ersättning jämlikt 5 § lagen om förfoganderätt för luftskyddets behov. Statens kostnader för berörda ändamål under budgetåret 1942/43 uppskattas till omkring 830,000 kronor.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civilt luftskydd: Avlöning till viss personal tillhörande det allmänna luftskyddet m. m.* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 830,000 kronor.

8:o) Anskaffande av utrustning till luftskyddshärbärgen och rörliga utspisningsenheter m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 8, sid. 28—29) föreslagit riksdagen att till Anskaffande av utrustning till luftskyddshärbärgen och rörliga utspisningsenheter m. m. å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

Såsom i propositionen den 7 maj 1943 (nr 254) angående anslag till det civila luftskyddet för budgetåret 1943/44 under rubriken Anskaffande av utrustning till luftskyddshärbärgen och rörliga utspisningsenheter m. m. förmäles, ställde Kungl. Maj:t genom beslut den 31 juli 1942 till statens utrymningskommissions förfogande ett belopp av högst 1,500,000 kronor för anskaffande av utrustning till luftskyddshärbärgen och rörliga utspisningsenheter. Samtidigt anbefalldes Kungl. Maj:t statskontoret att till kommissionen utbetala högst förenämnda belopp från det å förskottsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1942/43 under sjunde huvudtiteln till allmänna utgifter för försvarsberedskap anvisade anslaget till engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m. Genom beslut den 26 mars 1943 bemyndigade Kungl. Maj:t kommissionen att av nämnda belopp under återstoden av budgetåret 1942/43 använda högst 30,000 kronor till bestridande i erforderlig utsträckning av kostnader för utbildning och övning av socialtjänst- och utrymningspersonal.

Under angiven rubrik i nämnda proposition lämnas en redogörelse för den avsedda dispositionen av förevarande belopp å högst 1,500,000 kronor. Enligt den därvid gjorda sammanställningen rörande dispositionen kommer ett belopp av 1,484,500 kronor eller praktiskt taget hela det anvisade beloppet att tagas i anspråk för nu ifrågavarande ändamål.

Till täckande av dessa kostnader — även den del därav som väntas falla först på nästa budgetår — äskas nu ett anslag å 1,500,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Anskaffande av utrustning till luftskyddshärbärgen och rörliga utspisningsenheter m. m.* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

9:o) **Vissa kostnader för utlänningsförläggningar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, sid. 29—30) föreslagit riksdagen att till Vissa kostnader för utlänningsförläggningar m. m. å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

Av det stora antal personer av utländsk nationalitet, som i anledning av rådande förhållanden tagit sin tillflykt till Sverige, har det av olika anledningar befunnits nödvändigt att för längre eller kortare tid omhändertaga ett mindre antal på vissa särskilt iordningställda förläggningar. För bestridande av kostnaderna härför har Kungl. Maj:t genom olika beslut under budgetåret 1942/43 ställt sammanlagt 819,600 kronor till socialstyrelsens förfogande från anslag å förskottsstaten för försvarsväsendet. Av sagda belopp avse 327,600 kronor kostnader för iordningställande av förläggningarna samt desas förseende med erforderlig utrustning under det att återstående delen av beloppet, 492,000 kronor, hänförs sig till löpande utgifter för förläggningarna ävensom för bestridande av kostnaderna för en inom socialstyrelsen inrättad särskild avdelning för handläggning av ärenden rörande utlänningsförläggningarna och de där intagna. Av de anvisade medlen skola enligt Kungl. Maj:ts beslut tillhopa 795,000 kronor utgå från det å förskottsstaten under sjunde huvudtiteln till allmänna utgifter för försvarsberedskap uppförda anslaget till förstärkning av den civila administrationen m. m., medan medlen i övrigt, 24,600 kronor, skola bestridas från det under samma huvudtitel uppförda förskottsanslaget till engångsanskaffning av materiel för civilbefolkningens skydd m. m.

Enligt under hand från socialstyrelsen erhållna uppgifter beräknas de anvisade medlen komma att praktiskt taget helt förbrukas under innevarande budgetår. Till täckning av de från de båda förskottsanslagen bestridda utgifterna föreslås därför anvisande av ett tilläggsstatsanslag av förslagsanslags natur å 800,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Vissa kostnader för utlänningsförläggningar m. m.* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

Stockholm den 18 juni 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 224.